

Leven met een geheim

ILLUSTRATIE: MARINA MAAS

DE CASUS

VERPLEEGKUNDIGE HELEEN

“Een paar maanden geleden heb ik tijdens een nachtdienst een lang gesprek gevoerd met een patiënt die op sterven lag. In vertrouwen vertelde de patiënt me dat hij bij een andere vrouw een inmiddels volwassen kind had. Met beiden had hij al heel lang geen contact meer. Zijn zoon heeft hem nooit bewust gekend. Hij heeft me veel verteld over hem; ik weet hoe zijn zoon heet en waar hij woont. De patiënt twijfelde of hij de vrouw en zijn zoon in moest lichten over zijn toestand en vroeg mij om advies. Ik heb hem toen verteld dat hij zelf een keuze moest maken. Na die nacht heb ik hem, noch iemand anders erover gehoord. Zelf heb ik destijds de beslissing genomen om niemand iets te vertellen over het geheim van deze man, ook vanwege het beroepsgeheim. Maar de laatste tijd is er toch iets gaan wringen.

Eigenlijk vind ik dat zijn zoon het recht heeft te weten dat zijn vader inmiddels is overleden en dat hij halfbroers en zussen heeft. Ook zijn andere kinderen zouden de waarheid moeten kennen. Wat moet ik doen? Ik zit er echt mee.”

HET ADVIES

DESKUNDIGE MATHILDE BOS

“Het is heel goed dat Heleen er met niemand over gesproken heeft, want ze zal moeten zwijgen. Zwijgplicht reikt over de dood heen. Dat betekent dus dat je als verpleegkundige zult moeten leven met het geheim dat je is toevertrouwd. Wat zou jou daarbij kunnen helpen? Misschien het besef dat de patiënt jou niet voor niets heeft uitgekozen om het verhaal mee te delen? Als de patiënt in deze casus werkelijk had gewild dat zijn zoon ingelicht zou worden dan had hij wel iemand ingescha-

keld die het zou door vertellen, vermoed ik. Deze patiënt leefde met geheimen – ik maak tenminste op uit het verhaal dat zijn andere kinderen niets over het bestaan van zijn zoon wisten – en zo is hij ook gestorven. Daarin heeft hij al zijn levensjaren bewust keuzes gemaakt, keuzes waar Heleen zich nu bezwaard over voelt. Het is niet aan de verpleegkundige om familiegeheimen van anderen rond buitenechtelijke kinderen of ziekte/overlijden open te breken. Mensen hebben recht op hun geheimen en daar hoef je als verpleegkundige misschien ook niet zo veel van te vinden.

Meer horen dan je lief is

We horen als verpleegkundige soms meer dan ons lief is. Het is goed je te realiseren dat dit voor jezelf zwaar kan zijn. Je zou het een volgende keer kunnen bespreken met je patiënt. Wat wil de patiënt dat je met de informatie doet en wat kan of mag je er mee? Dan kun je misschien ook uitleggen dat je een zwijgplicht hebt. Daarmee leg je de verantwoordelijkheid terug waar hij hoort, namelijk bij de patiënt zelf. Verder is het natuurlijk een groot goed dat een patiënt in vertrouwen geheimen kan vertellen die hem of haar dwars zitten. Ik denk dat jouw patiënt beter heeft geslapen nadat hij zijn hart een keer heeft kunnen luchten. Het is toch mooi dat je dat voor hem hebt kunnen betekenen.”

s.paauw@bsl.nl

MATHILDE BOS

Mathilde Bos is docent Verpleegkunde aan de Hogeschool Utrecht en verpleegkundige in de psychiatrie.

Heb je ook een dilemma?
Mail het naar bijzijn@bsl.nl.